SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1964

av Amanda Lindblad m.fl. (S)

En långsiktigt hållbar myggbekämpning vid nedre Dalälven

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur en långsiktigt hållbar organisation och finansiering av myggbekämpningen vid nedre Dalälven kan säkerställas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För människor som bor vid nedre Dalälven är de återkommande problemen med översvämningsmyggor en del av vardagen. Under perioder med stora mängder mygg begränsas möjligheterna att vistas utomhus, samtidigt som föreningslivet, besöksnäringen och andra verksamheter påverkas. Det handlar inte bara om människors livskvalitet, utan också om förutsättningarna att bo, arbeta och driva företag i området.

Problemen berör flera kommuner och län, bland annat Sala, Heby, Avesta, Gävle, Sandviken, Tierp och Älvkarleby. Bekämpningen har under lång tid finansierats genom ett samarbete mellan kommuner, regioner och staten. Trots det har verksamheten präglats av återkommande osäkerhet kring såväl finansiering som organisation, och kommunerna står med en risk varje år.

För att bekämpningen ska fungera krävs god framförhållning. Bekämpningsmedlet måste beställas flera månader före säsongen, samtidigt som behovet av insatser styrs av

väder och vattennivåer. När översvämningarna väl inträffar är tiden för effektiv bekämpning begränsad. Det ställer stora krav på en organisation där både finansiering och beredskap finns på plats i god tid.

Inför myggsäsongen 2025 blev bristerna särskilt tydliga. Trots att staten hade avsatt medel dröjde beslut om fördelningen, vilket innebar att kommunerna behövde ställa ekonomiska garantier för att bekämpningsmedel skulle kunna beställas. Sala kommun avsatte 840 tkr ur kommunstyrelsens förfogande och Heby kommun 2,1 miljoner kronor. Tillsammans fick de båda kommunerna garantera närmare tre miljoner kronor för att nödvändiga förberedelser skulle kunna genomföras.

Staten har under senare år ökat sitt ekonomiska stöd och gjort delar av finansieringen permanent. Det är ett steg framåt, men löser inte problemen med sena beslut och en organisation som fortfarande är beroende av återkommande överenskommelser. Under 2026 har berörda kommuner och regioner därför arbetat med att utveckla organisationen och ansvarsfördelningen. Behovet av ett tydligare statligt ansvar för både organisation och finansiering lyftes dessutom redan 2023 av fem länsstyrelser.

Det arbete som genomförts behöver tas tillvara, men det krävs också ett större statligt ansvar. När bekämpningen kräver särskild kompetens, omfattande förberedelser och resurser som varierar kraftigt mellan olika år, samtidigt som fler områden kan komma att omfattas, behövs en långsiktigt hållbar lösning som inte bygger på återkommande överenskommelser mellan enskilda kommuner och regioner.

Regeringen bör därför se över hur myggbekämpningens organisation och finansiering kan säkerställas, så att verksamheten får stabila förutsättningar och nödvändiga insatser kan genomföras när de behövs.

Amanda Lindblad (S)

Jonas Cronert (S) *Åsa Eriksson (S)*